

var steet for tidligt, vilde vi, dersom det Forslag blev vedtaget, som et æret Medlem af Udvalget (Jacob Jensen) har stillet, og hvortil flere Andre have sluttet sig, om disse Mærkomme til at affjøre de samme Grundeiere, som vi nu stjenkede Bygningsfriheden, den samme Ret. Det synes mig, at det ærede Medlem aldrig kunde gaae videre end at forlange, at Staten, naar den neblagde Fæstningen, kun skulde give de Vedkommende Tilbedelse til at bygge, forsaavidt de vilde gaae ind paa den Betingelse, at de skulde rive Bygningerne ned igjen uden Vederlag, dersom Fæstningen blev oprettet paany, men det vilde vise sig, at dette var noget meget Upraktisk, og jeg kommer i denne Henseende til at gjøre en Bemærkning, som jeg troer har en vis Betydning for det hele Spørgsmaals Afgjørelse. De fleste af de ærede Medlemmer, der have udtalt sig om denne Sag, ere gaaede ud fra som noget Givet, at Regjeringen ved at forelægge dette Lovforslag havde erkjendt, at Kjøbenhavns Fæstningsværker vare to-talt unyttige, og at det altsaa vilde være en Urimelighed, om man et eneste Dieblit vilde holde dem vedlige, men jeg maa tilstaae, at dette aldeles ikke stemmer med min Opfattelse af Sagen. Jeg vil bede de Herrer at erindre, at det virkelig ikke er mange Aar siden — det er ikke længer siden, end da man drøftede Spørgsmaalet om Anslag af nye Fæstningsværker uden omkring Kjøbenhavn i større Trastand og drøftede det alvorligt, — at de høieste militaire Autoriteter hos os vare enige om, at, om man end anlagde en hyre Enciente, som det kaldes, en hyre Vold uden omkring Byen, skulde man dog lade den indre Vold blive staaende, fordi Forholdene kunde stille sig saaledes, at denne, naar den hyre Vold blev gennembrudt af Tjenden, kunde hde en vis Beskyttelse imod et fremtrængende fjendtligt Armecorps, idet den kunde forhindre, hvad man kalder et coup de main, en hurtig gennemgaaende Bevægelse. Jeg har heller aldrig hørt Nogen sige, at den Vold, som staaer, ikke kunde have sin Betydning i denne Henseende, at den ikke kunde have Betydning, dersom vi vilde tænke os f. Ex. et fjendtligt Armecorps, som ikke havde nogen overvældende Styrke, pludselig

landsat i Nærheden af Kjøbenhavn. Regjeringen har kun sagt, at Fæstningen ikke har større Betydning, end at man, naar man kunde faae et klækkeligt Pengevederlag, vilde kunne opgibe den, og dette synes mig ogsaa at ligge meget nær; thi for det Pengevederlag, man saaledes fik, vilde man muligviis sættes istand til uden altfor stor Byrde for Statsborgerne at opføre Fæstningsværker paa et hensigtsmæssigere Sted. Den Tanke synes mig altsaa i og for sig at være ganske klar: Vi have denne Vold; den er paa ingen Maade aldeles uden Betydning, men dens Betydning er dog ikke saa stor, at vi jo nok kunne opgibe den for et Vederlag, og Spørgsmaalet er altsaa, om det vil kunne findes billigt, at de Grundeiere, som ikke hidtil have haft Byggefrihed, give et saadant Vederlag, forsaavidt de vilde have Byggefriheden. Dersom det af de foretagne Undersøgelser var fremgaaet — hvad det ikke er —, at der var foretaget nogen Handling, hvoraf det klart fremgik, at disse Grundeiere, naar Kjøbenhavn ophørte at være en Fæstning, skulde have Byggefriheden for Intet, vilde Forholdet for mig stille sig anderledes, men dersom det f. Ex. var kommet frem, at de Alle i deres Adkomst-documenter havde — hvad idetmindste nogle af dem have — aldeles tydelige Bestemmelser, der gif i modsat Retning, vilde jeg sige, at der ikke var Grund for os til at stjenke dem Noget som helst. Nu staaer Sagen tvivlsomt, idet nogle Grunde tale for den ene, og andre Grunde for den anden Mening, og derfor synes det mig, at Regjeringens Forslag, som siger: Vi dele; i Betragtning af disse Forholds tvivlsomme Stilling lade vi dem faae Byggefrihed, imod at de erlægge Halvdelen af, hvad denne maa siges at være værd, er et retfærdigt og billigt Forslag. Jeg kan ikke komme til anden Anstuelse i denne Sag trods Alt, hvad ærede Medlemmer have fremført for det Modsatte.

Jeg sagde før, mine Herrer, at Sagen foruden sin theoretiske ogsaa havde sin praktiske Side, og denne vil jeg tillade mig at holde de ærede Medlemmer for Die, som have sluttet sig til det Mindretal i Udvalget, der har opstillet et heelt nyt Lovforslag. Det ærede Mindretals Forslag gaaer ud paa, at det ganske simpelt skulde erklæres, at Kjøbenhavns Fæstnings-